

SPORTMOZDULATOK SZERZŐI JOGI VÉDELME?

Dr. Mezei Péter, PhD

**Egyetemi Docens, Nemzetközi ügyekért felelős dékánhelyettes
Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar
Címzetes egyetemi docens (dosentti), University of Turku
Vendégelőadó, University of Toledo College of Law
Vendégelőadó, Université Jean Moulin Lyon III**

***ÚJABB VÁLTOZÁSOK AZ IP-T ÉS A SZELLEMI
TULAJDONT ÉRINTŐ JOGI KÖRNYEZETBEN***

MÁTRAHÁZA

2017. NOVEMBER 23.

PROLÓGUS #1

Egy fejezet a nem
hagyományos szerzői
művekről?

Pornográf tartalmak
védelme?

Már foglalt...

Sportmozdulatok?

A tiéd!

2015: megkeresés

2016 tavaszi félév: InfoCopy Diákkör keretében közel 20 sport szabályainak és mozdulatainak az áttekintése

2017: kézirat leadása

2018: megjelenés (Edward Elgar)

PROLÓGUS #2

A kutatásból kimaradt a „sportipar” számos szellemi tulajdonvédelmi relevanciával bíró része, például:

- sportesemények szervezése és közvetítése;
- sportszövetségek működése;
- védjegyek; ambush marketing;
- márkanevek, sportruházati termékek, emléktárgyak stb. értékesítése;
- merchandising; arculatátvitel; szponzoráció;
- sportfogadások és a kapcsolódó adatbázisok.

PROLÓGUS #3

A kiindulópont: a sportesemények nem jogvédettek!

Ezt megerősíti a nemzetközi joggyakorlat:

→ National Basketball Association v. Motorola, Inc., 105 F.3d 841 (1997);

→ C-403/08 és C-429/08 sz. egyesített ügyek, FAPL v. QC Leisure és társai

→ **DE:** Paris Court of Appeals (September 2011): szerzői jogvédelem hajóversenyre (kommentárirodalom kritikus!)

Minket maguk a sportmozdulatok érdekeltek!

SZERZŐI JOGI FUNDAMENTUMOK

Jogvédelem tárgya:

Magyarország: *irodalmi, tudományos és művészeti alkotások* – nyílt lista (BUE 2. cikk; Sztj. 1.§);

USA: felsorolás szintjén – nyílt lista [USCA §102(a)];

EU: nincs definíció

+ ötletek védelme kizárt [Sztj. 1.§ (6); USCA §102(b)];

+ nincs mennyiségi/minőségi követelmény [Sztj. 1.§(3)];

+ (esetleg) rögzítés [BUE 2. cikk (2); USCA §102(a)];

Eredetiség:

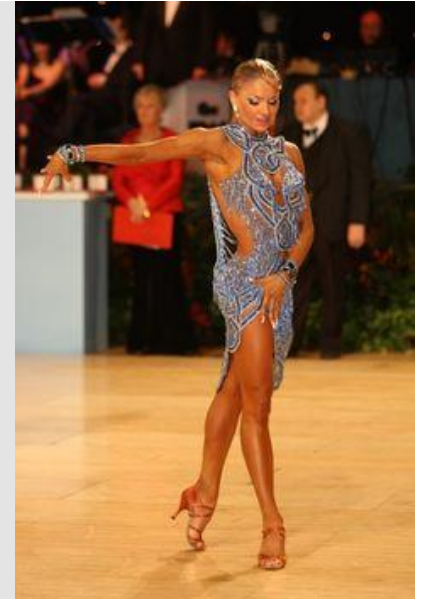
BUE: nem szól róla;

Sztj. 1.§ (3): „a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege”;

EU: saját szellemi alkotás + „személyes színezet”;

USA: önálló alkotás + kreativitás + rögzítés;

Szerző: alkotói elv [valamennyi jogszabály erre épül].

MI A SPORT?

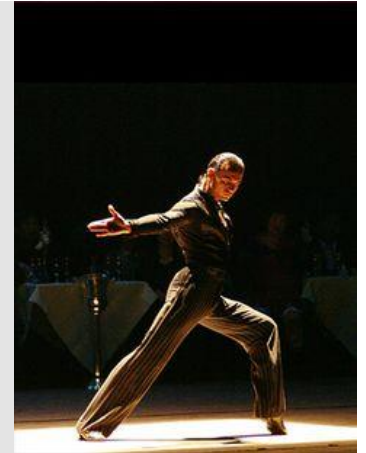
A **SportAccord** szerint:

- *a sport fogalmi elemei*: verseny; nem veszélyes az élőlényekre; nem függ egyetlen gyártó termékeitől sem; nem múlhat a szerencsén;

- *a sportok típusai*: elsősorban fizikai; elsősorban szellemi; elsősorban koordinációs; elsősorban állatokkal üzött.

Mi a helyzet a „szabadidősportokkal”? Pl. jóga, tánc, póker?

„Szemtől-szemben sportok” v. esztétikai sportok (**Elam**) → a jogvédelem nem múlik minőségi / esztétikai körülményektől.

A sportok jellegzetességei:

- siker = *meghatározott célok meghatározott szabályok szerinti elérése*;

- *a fizikai világ keretei között* valósíthatóak meg;

- Σ: minden sportnak van funkcionalitása. Milyen mértékű kreativitást enged?

- a sport fogyasztása jelentősen *eltér a (hagyományos) szerzői művek hagyományos fogyasztási szokásaitól* (hírérték; a mozdulat „eredetisége”; sportkarrier időtartama).

A MAGYAR VÁNDORTÓL A BERKIIG

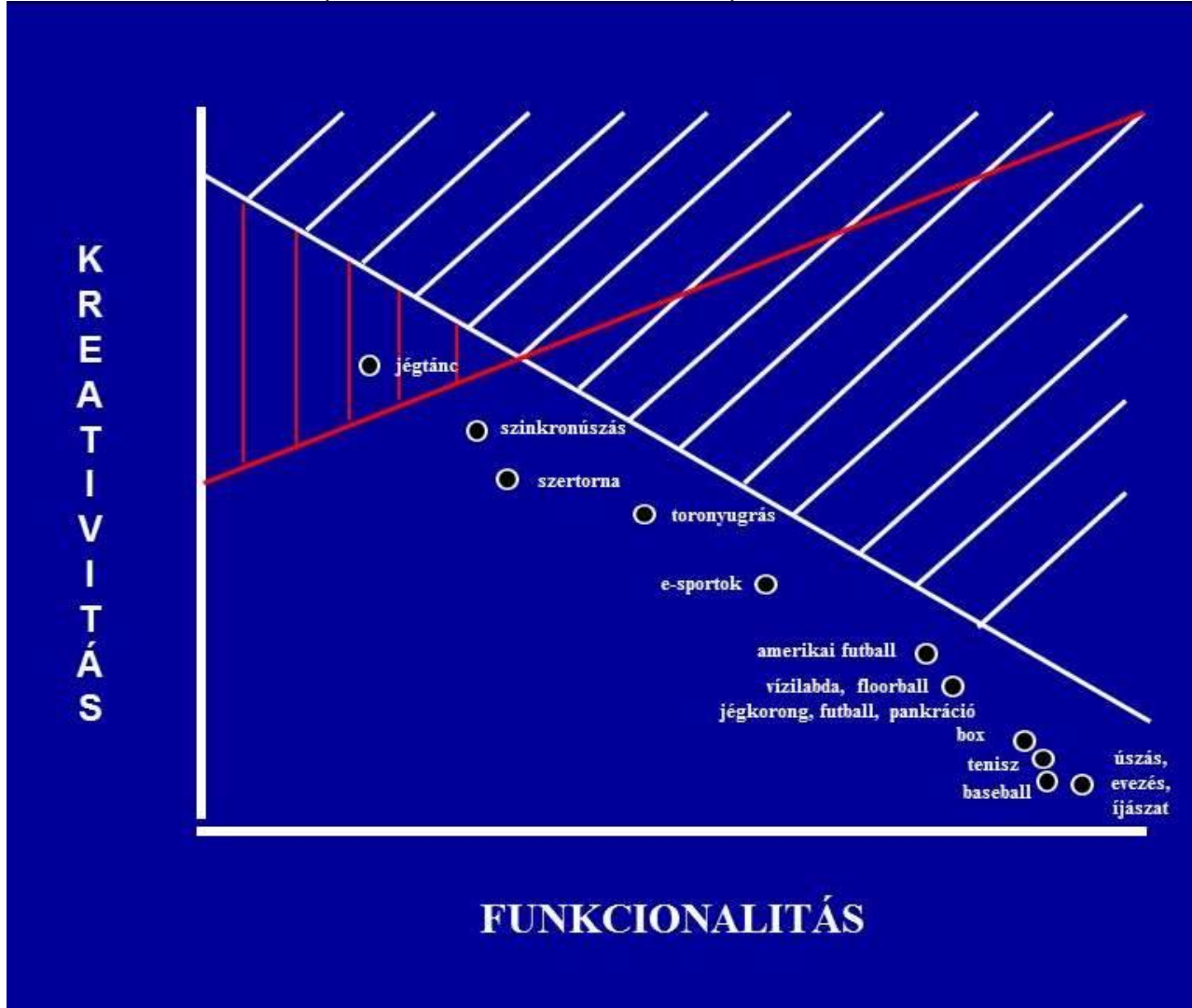

Védhetők-e a sportok atomi építőelemei, a sportmozdulatok, ezek kombinációi, illetve a sport-koreográfiák?

INFOCOPY KUTATÁS

Sportág	Sportág szabálykönyve (elérési út, lehetőleg angolul)	Hagyományos, szabályszerű mozdulatok (tömören összefoglalva)	Nem hagyományos, de nem szabályellenes mozdulatok (példa, pl. YouTube videó, fotó)	Besorolási javaslat

KÖVETKEZTETÉSEK #1

Az atomi mozdulatok sok esetben nem képeznek többet egy ötletnél + a fizika törvényeit aknázzák ki + „*de minimis szabály*”: a védelem kizárt.

Nemzetközi joggyakorlat ezt erősíti meg:

→ Hoge Raad 23 October 1987, NJ 1988, 310 (KNVB v. NOS);

→ Stockholm Administrative Court of Appeal, 3 December 2007, 2896 és 2898. sz. ügyek;

→ Bikram's Yoga College of India, L.P., v. Evolation Yoga, LLC, et al., 803 *F.3d* 1032 (2015).

KÖVETKEZTETÉSEK #2

A művészi koreográfia ugyanakkor részesülhet szerzői jogvédelemben!

a) BUE 2. cikk (1): „színmű vagy zenés színmű; táncmű vagy némajáték”;

b) Szjt. 1.§ (2): nem kimerítő felsorolás + SzJSzT 16/14: „A koreográfia – a szerzői jog által előírt feltételek mellett – kétségtelenül szerzői jogi védelem alatt áll.”

Esetleges probléma: Szjt. 1.§ (2) d): „a színmű, a zenés színmű, a táncjáték és a némajáték” – *a koreográfia hagyományosan a tánccal, balettel függ össze (SZJSZT 30/2003; 31/2005; 14/2012) → Jégtánc, szinkronúszás?*

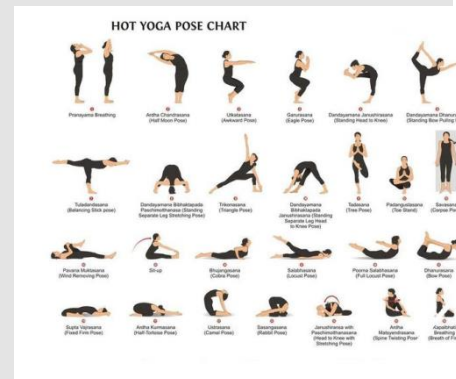
c) USCA §102(a)(4): „pantomimes and choreographic works”; **DE**: jóga mozdulatok sorozata se nem gyűjteményes mű, se nem koreográfia
Bikram’s Yoga College of India, L.P., v. Evolation Yoga, LLC, et al., 803 F.3d 1032 (2015);

d) Anglia: „történet nélküli” táncjátékok drámai műként védendők

Norowzian v. Ark Ltd (No. 2.) [2000] FSR 363 (CA);

e) Kanada: a sportesemények **nem** minősíthetők koreográfiának: eshetőlegesség v. kiszámíthatóság

FWS Joint Sports Claimants v. Copyright Board (1991) 22 I.P.R. 429 (Fed. CA of Canada).

KÖVETKEZTETÉSEK #3

A sportok lényegéből következik, hogy

- a) sokszor az újszerűség (**új elemek bemutatása**) a cél, ami sikert eredményezhet, *mások másolása* „szakmai öngyilkosságot” eredményezhet;
- b) máskor a „**hagyományos**” **mozdulatok bemutatása** az elvárt, hatékonyabb vagy eredményesebb megoldás; ilyenkor *a kreativitást felülírja a funkcionalitás* (és a szabálykönyv).

A contrario értelmezés: az egyéni, eredeti jellegű koreográfiákon felül bármely mozdulat védelmezése magának a sportnak a prosperitását akadályozná meg.

Potenciális „védelmi” forma: jogon kívüli „sportszakmai főhajtás/tiszteletadás” (mozdulat vagy „iskola” elnevezése, sportolói/edzői profi karrier, szakmai díjak stb.)

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

MEZEI@JURIS.U-SZEGED.HU

HTTP://SSRN.COM/AUTHOR=1697918